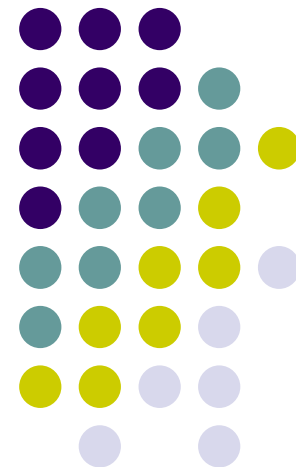

Markaðir fyrir þorskafurðir

Tillaga um markaðsrannsóknir vegna
undirbúnings fyrir þorskeldi á Íslandi

Vinnufundur í Reykholti
17. og 18. október 2002

Eyjólfur Guðmundsson
Auðlindadeild
Háskólinn á Akureyri

Upprunaleg Markmið

- Gera grein fyrir þróun markaðs á þorski og öðrum hvítfiski.
- Lýsa þróun eftirspurnar og verðs á hvítfiski í Evrópu og Bandaríkjunum.
- Taka saman útflutning Íslendinga á heilum þorski og þorskflökum.
- Telja upp helstu markaði fyrir ferskar þorskafurðir og sérstöðu hvers markaðs.
- Útskýra þróun verðs og framboðs á ferskum heilum þorski og flökum.
- Meta þróun eftirspurnar og á verðs þorsks á næstu árum.
- Taka saman helstu flutningsleiðir fyrir ferskan fisk.

Ný markmið

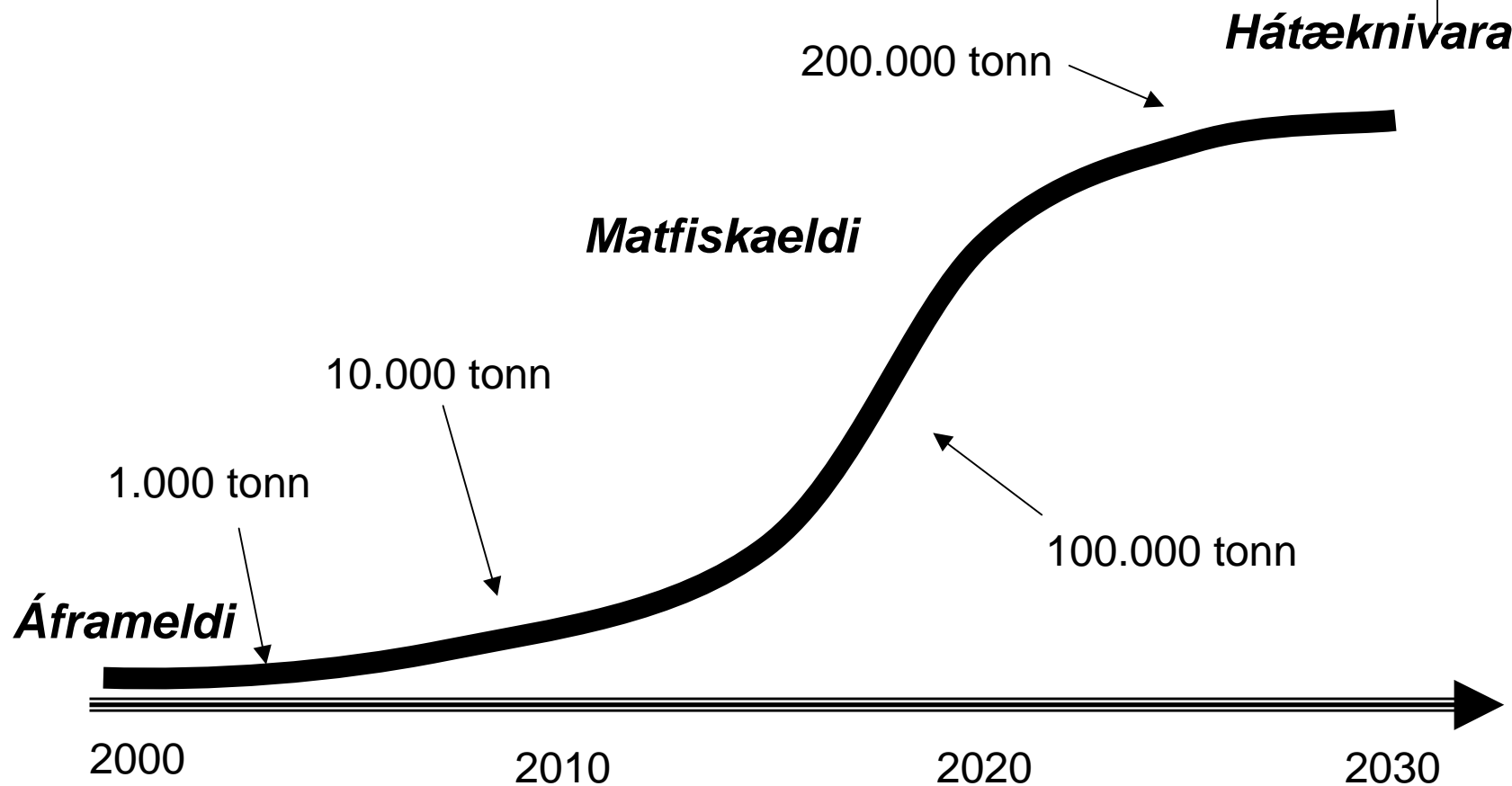

- Gera grein fyrir þróun markaðs á þorski og öðrum hvítfiski.
- Lýsa þróun eftirspurnar og verðs á hvítfiski í Evrópu og Bandaríkjunum.
- Taka saman útflutning Íslendinga á heilum þorski og þorskflökum.
- Telja upp helstu markaði fyrir ferskar þorskafurðir og sérstöðu hvers markaðs.
- Útskýra þróun verðs og framboðs á ferskum heilum þorski og flökum.
- Meta þróun eftirspurnar og á verðs þorsks á næstu árum.
- ~~• Taka saman helstu flutningsleiðir fyrir ferskan fisk.~~

Yfirlit yfir núverandi stöðu á mörkuðum fyrir hvítfiskafurðir (LJÓSMYND)

Fræðileg greining á verðmyndun á mörkuðum fyrir þorskafurðir (KVIKMYND)

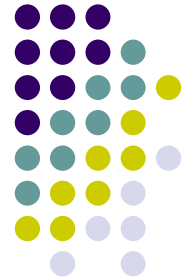
Til framtíðar!

Mögulegt ferli í eldi á þorski á Íslandi 2000 - 2030

Markmið 1:

Yfirlit yfir markað fyrir þorskafurðir

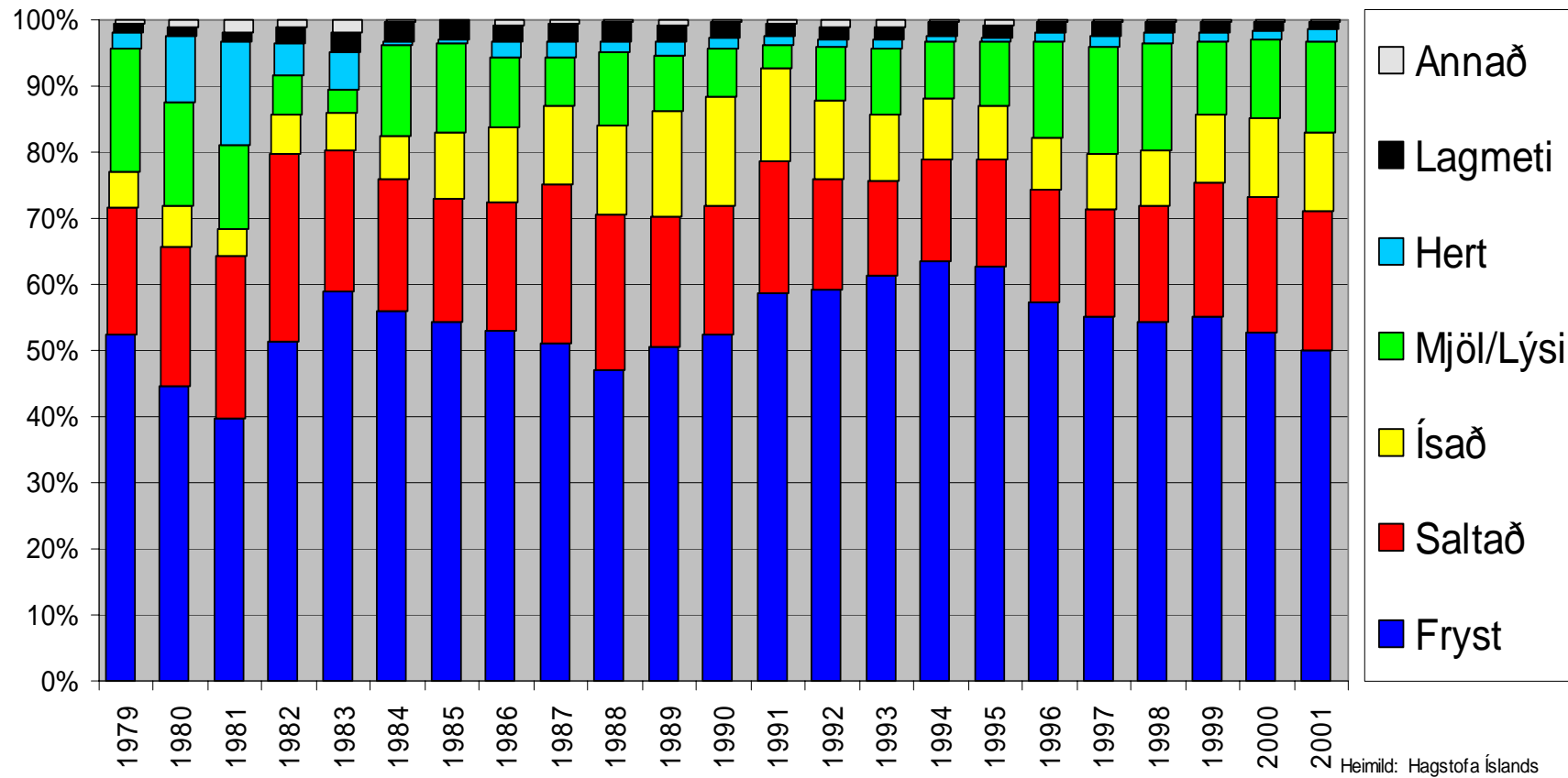

- Hversu stór er markaðurinn í dag?
- Á hvaða verðum er verið að selja?
- Hver hefur söguleg þróun verið?
- Lýsing á eftirspurn á hverjum markaði fyrir sig (Lýðfræðileg lýsing)

Þróun útflutnings

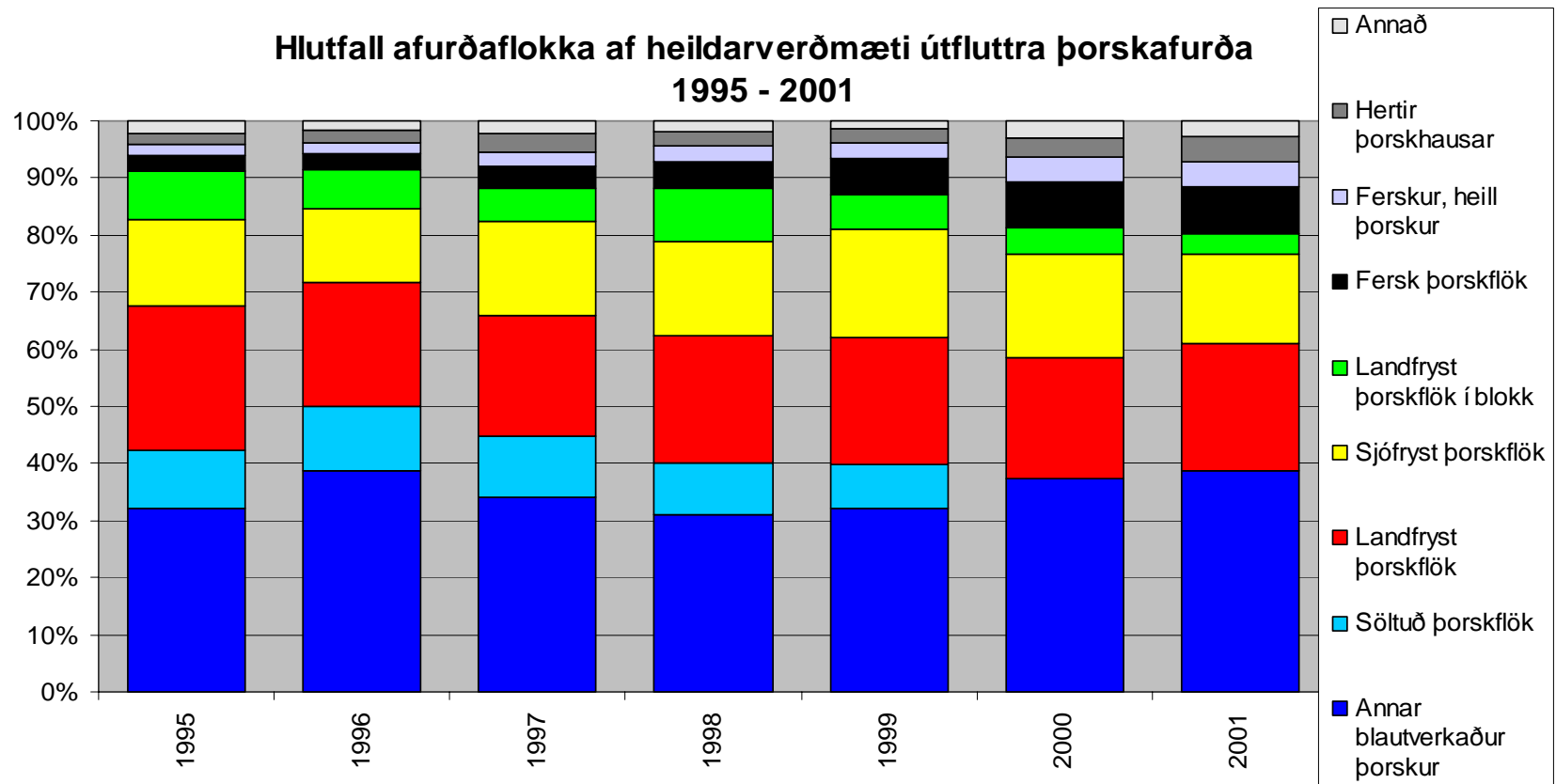

Hlutfall helstu afurðaflokka í heildarverðmæti útfluttra sjávarafurða
1979 - 2001

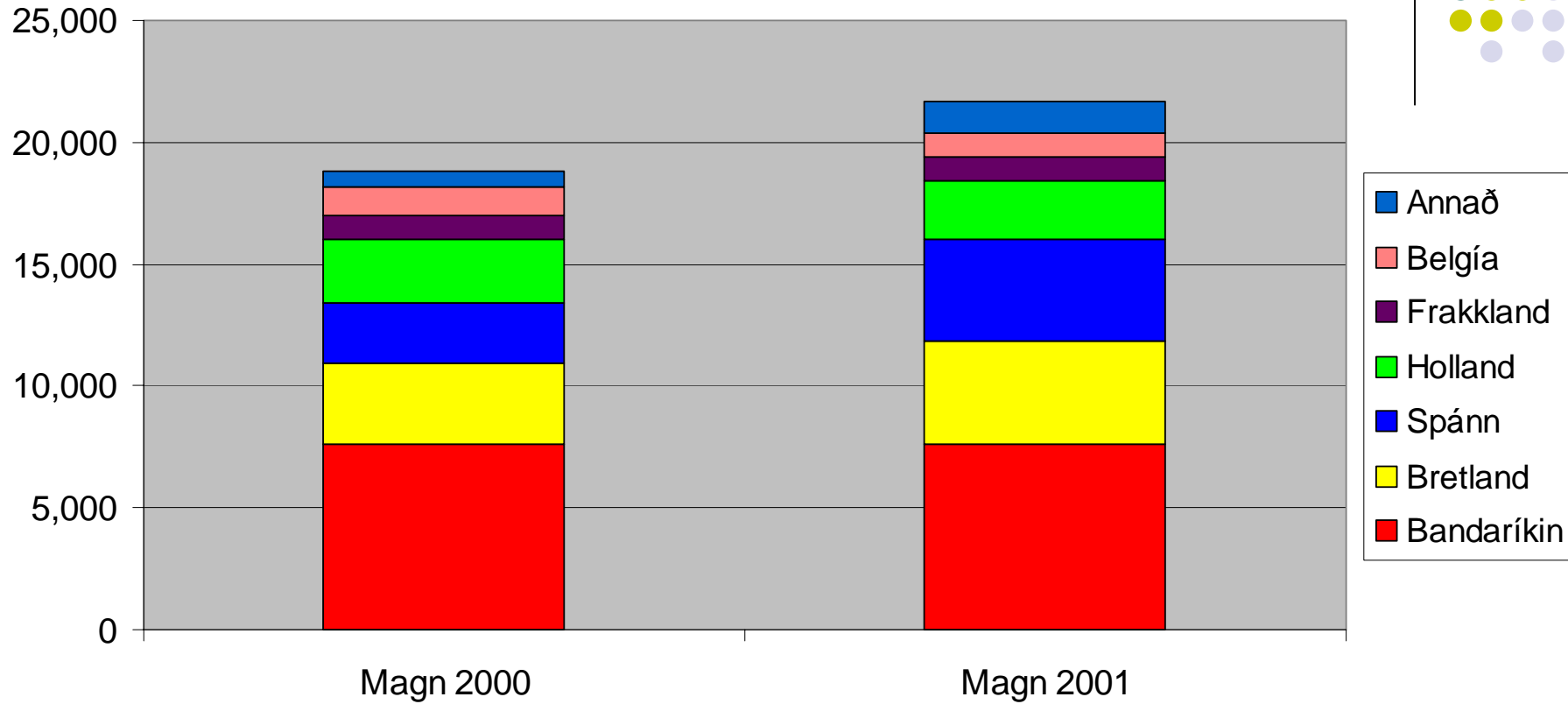
Heimild: Hagstofa Íslands

Þróun útflutnings, frh.

Heimild: Hagstofa Íslands

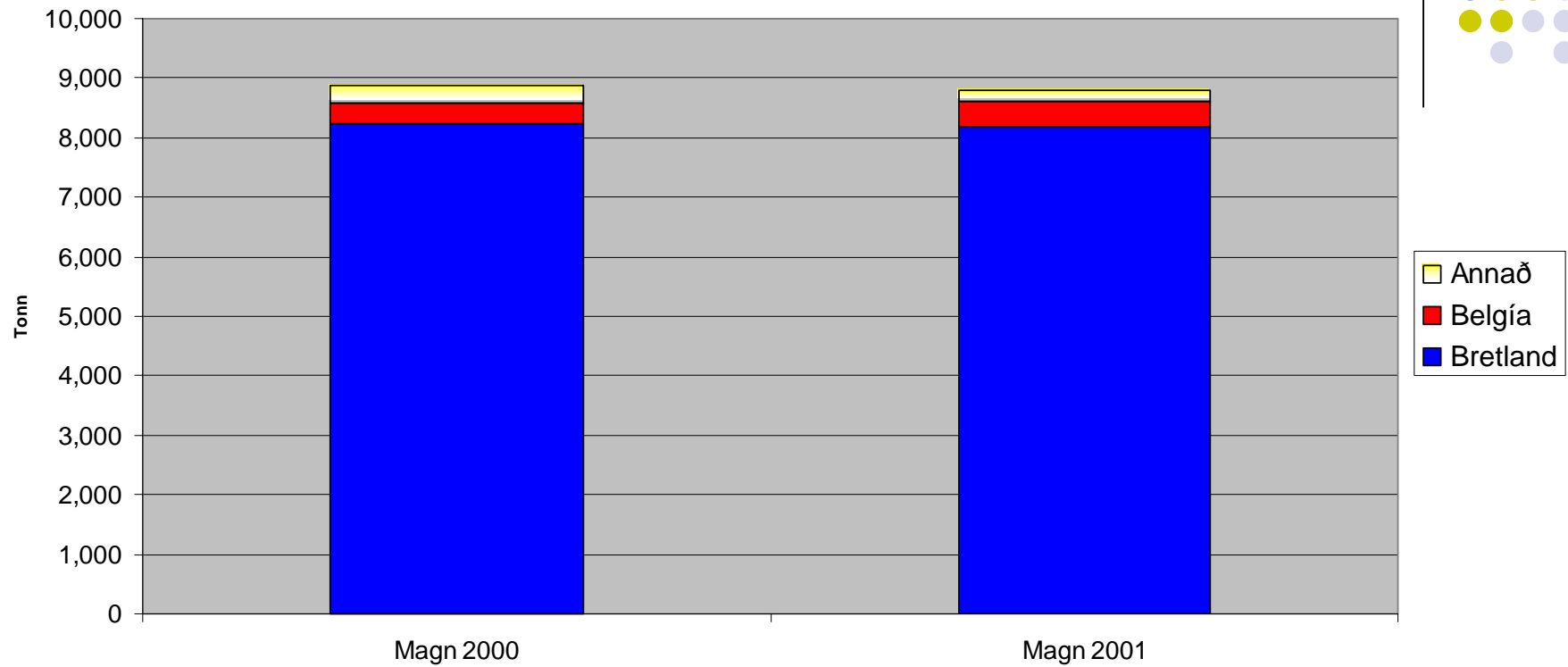
Landfryst þorsklök

Ca. 45.000 tonn upp úr sjó

Heimild: Hagstofa Íslands

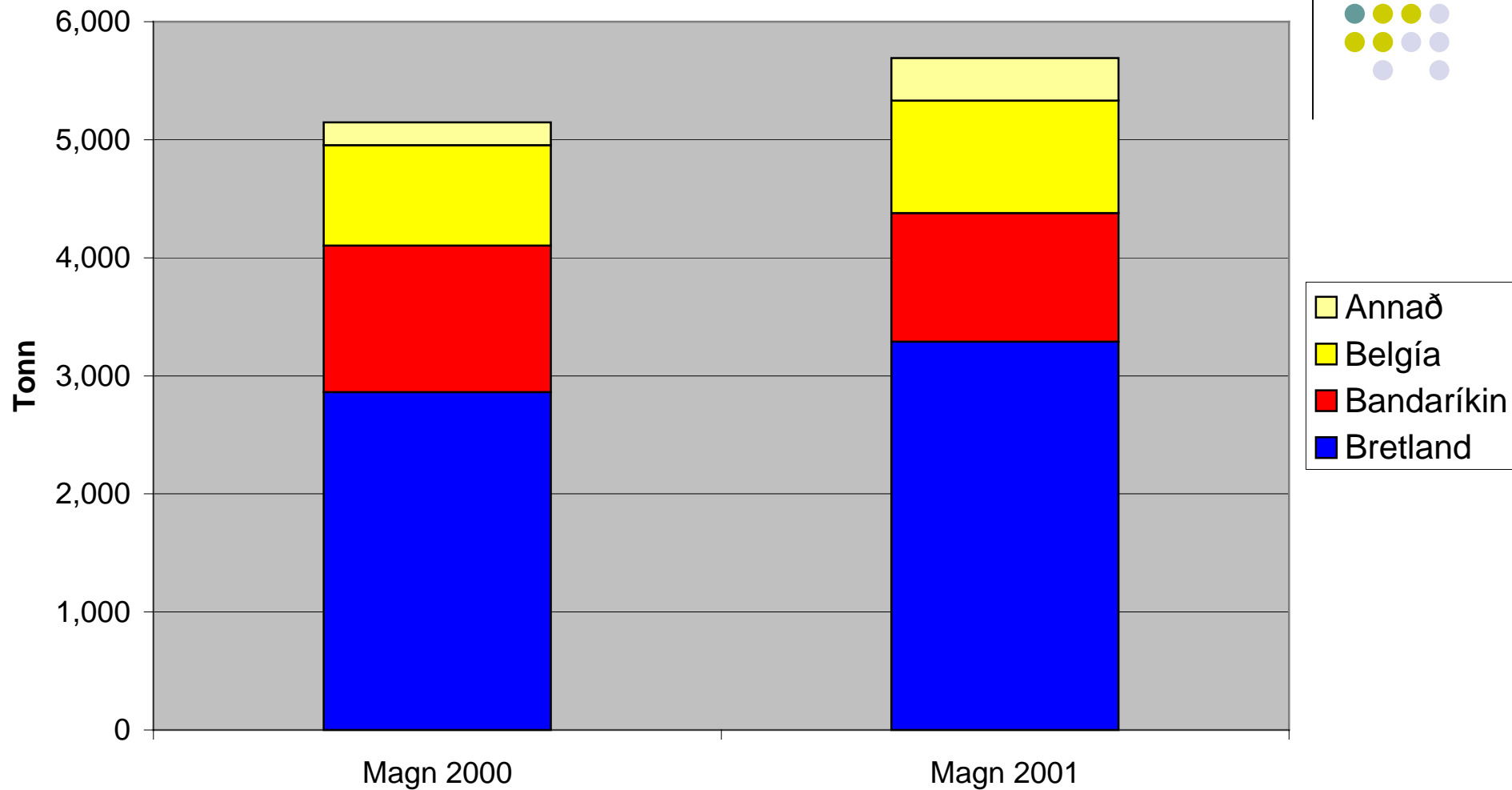
Ferskur heill fiskur

Ca. 12.000 tonn upp úr sjó

Heimild: Hagstofa Íslands

Fersk flök

Ca. 12.000 tonn upp úr sjó

Heimild: Hagstofa Íslands

Samantekt

- Nýting þorskafla 2001:

- Fryst 106.000 tonn
- Ferskt 24.000 tonn
- Saltað 102.000 tonn

- Samtals 232.000 tonn

- Nýting þorskafla 1981:

- Fryst ??????? tonn
- Ferskt ??????? tonn
- Saltað ??????? tonn

- Samtals 460.000 tonn

Miðað við þyngd upp úr sjó

Heimild: Útvegur 2001

Markmið 2:

Verðmyndun á mörkuðum fyrir þorskaforðir

- Samband verðs og magns á hverjum markaði
- Verð eftir 5 ár?
 - Ómögulegt að spá fyrir í dag
- Samanburður
 - Samkeppnisvörur
 - Samkeppnishæfni

Samband verðs og magns

- Verðteygni eftirspurnar
 - Frekar verðteygin
(5% hækkun á verði => 10% minnkun í magni)
 - Myrland, 100.000 tonna aukning á heildarmagni
11% aukning => 3.5% lækkun á verði
- Samkeppnisvörur
 - The law of one price
 - Cointegration

Kenningin um eitt verð

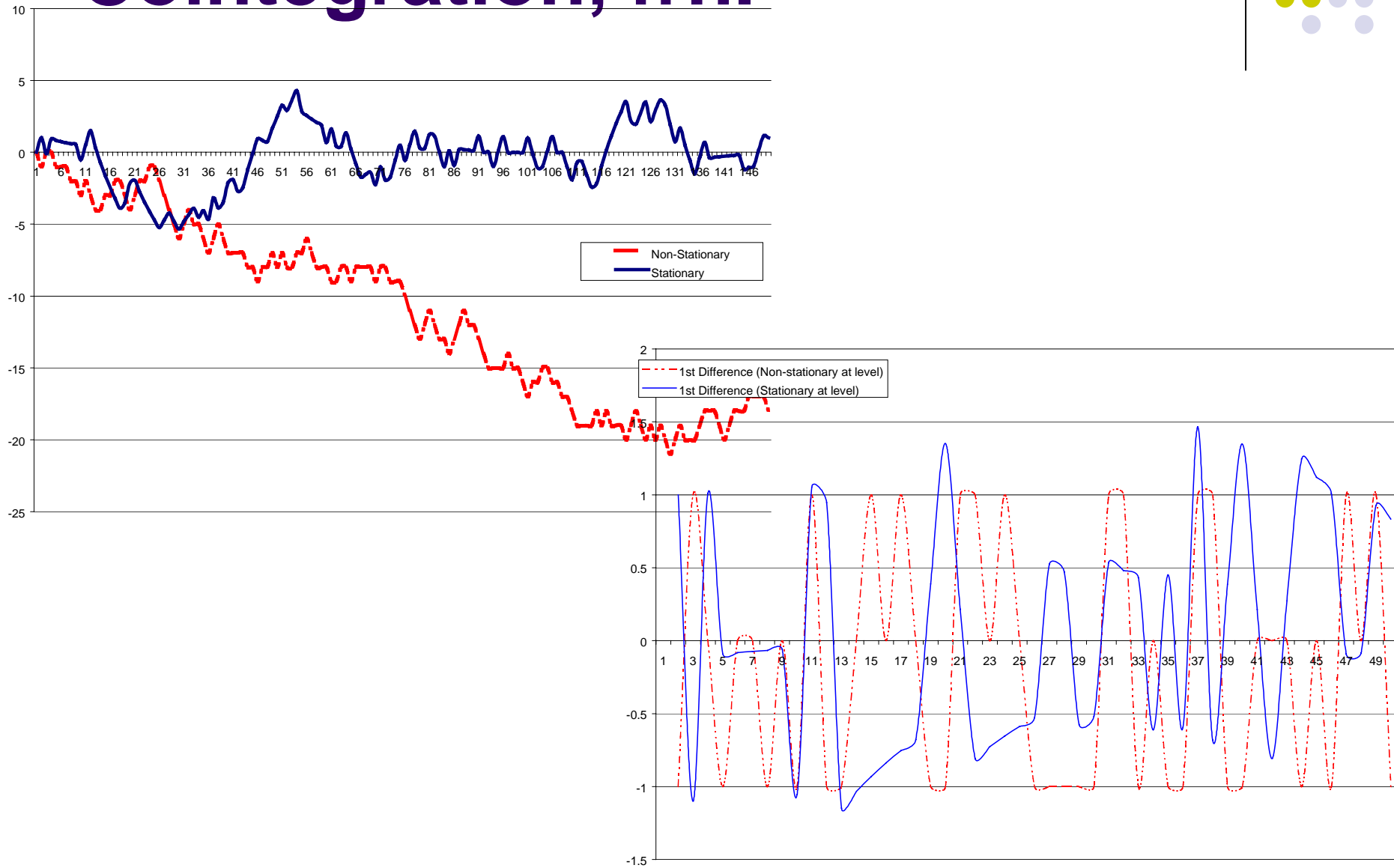
- Stigler (1969)
 - Verð eru þau sömu þegar tekið hefur verið tillit til flutningskostnaðar og gæða
 - Fastur (Constant) verðmunur
 - Hægt að kanna tölfræðilega
- Hagmælingar hafa sýnt:
 - US og Evrópa einn markaður fyrir frystan þorsk
 - Markaður fyrir ferskan þorsk í US er ekki sá sami og markaður fyrir ferskan þorsk í Evrópu
 - Ekki tengsl á milli markaða fyrir lax og þorsk í Evrópu

Cointegration

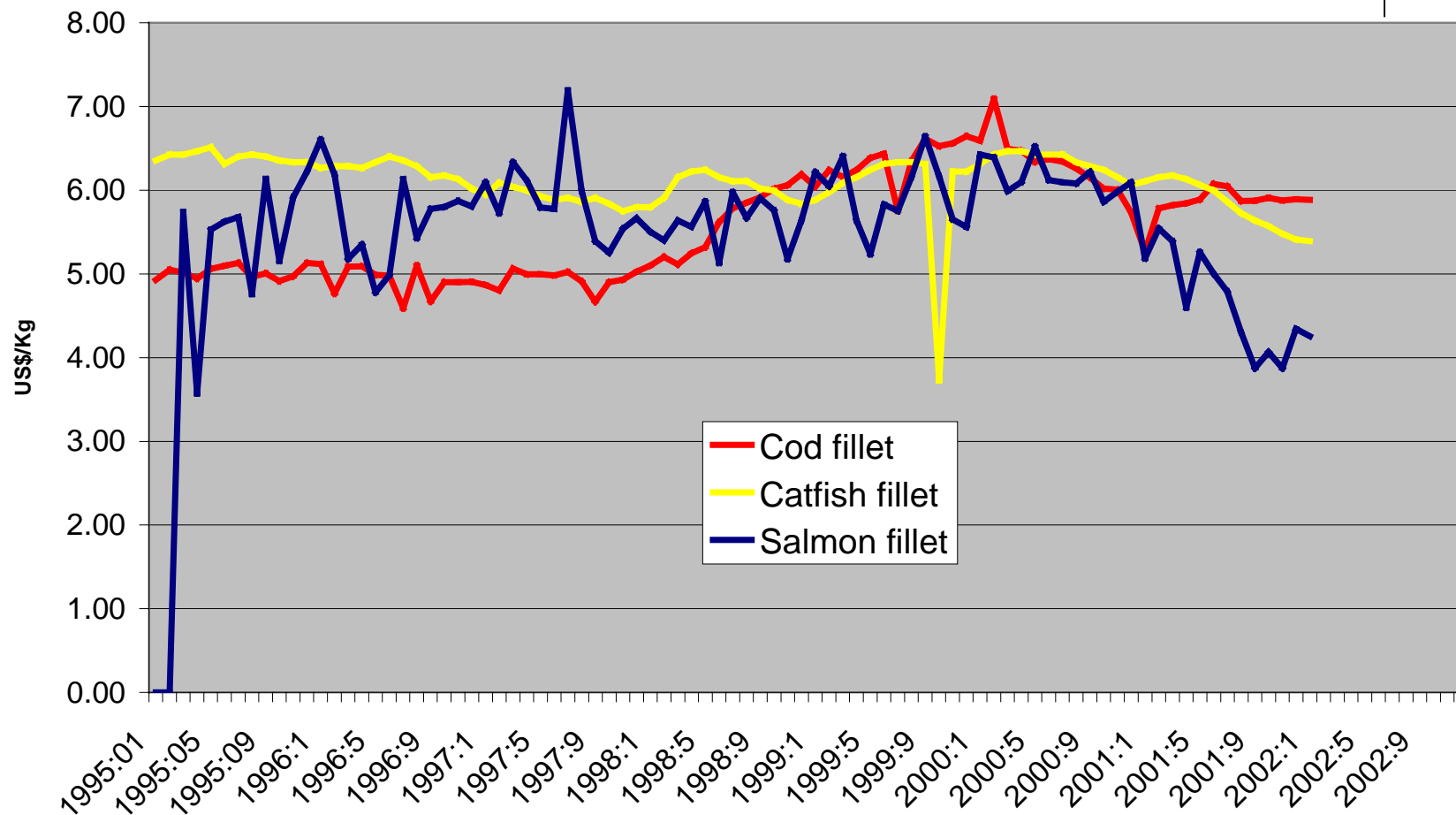
- Tölfræðileg aðferð til þess að meta tímaraðir sem eru nonstationary
- Gefur tækifæri á að meta flóknari sambönd tímaraða heldur en LOP
- Hægt að meta sambönd fleiri en einnar tímaráðar í einu

Cointegration, frh.

Dæmi

Verðþróun á innflutum flökum úr þorski, leirgeddu og laxi á Bandaríkjamarkað
1995:01 - 2002:4

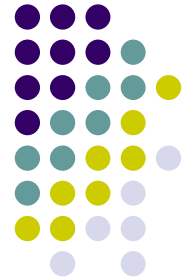

Spá um þróun markaðar

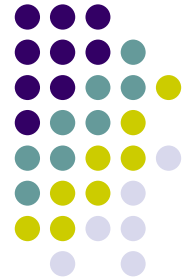
- Ljósmynd af markaðinum í dag
- Fræðilega greiningu á sambandi verðs og magns
- Getum sagt til um líklega verðþróun í framtíðinni, þó svo að við getum ekki sagt til um krónutöluna

Markmið 2, frh.

- Finna nýja markaði!!

Nýjir markaðir

- Hefur verið gert áður!!
 - Norskur eldislax
 - Atlantshafslax í Chile
 - Leirgedda (Channel catfish) í USA

Norskur eldislax

- Gríðarleg framleiðsluaukning
- “Miðstýrð” markaðssetning
- Offramleiðsla og undirboð
 - Refsitollar á Bandaríkjamarkaði
 - Framleiðslu- og viðskiptahömlur á ESB markaði

Að breyta drullu í dollara!!!

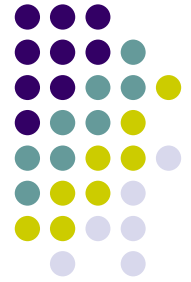
- Gríðarleg framleiðsluaukning
 - 10.000 tonn á ári í 300.000 tonn á 30 árum
- Nýjir markaðir
 - Mississippi
 - Strendur USA
- Markaðssetning
 - Fóðurframleiðendur

Að láta verðmæti vaxa úr engu!

- Atlantshafs lax í Chile
 - Chile er á Kyrrahafsströndinni!!
- Mikil framleiðsluaukning
 - 1000 tonn á ári í 250.000 tonn á 20 árum
- Nýjar afurðir inná þekkta markaði
 - Laxaflök á Bandaríkjamarkað
 - Markaðssetning???
- Styrkir frá hinu opinbera og undirboð

Tillaga að áætlun um markaðsrannsóknir

- Stuttar skýrslur um okkar helstu markaði
 - Evrópa og Bandaríkin
 - Ferskt, salt og froyst
 - Unnið af aðilum sem eru sem næst viðskiptavinunum (Fyrirtækin í hópnum í samvinnu við HA)
- Fræðileg greining á verðsamböndum
 - Samkeppnisvörur
 - Samkeppnishæfni eldisporsks á markaði
 - Unnið af Háskólanum á Akureyri
- Umfjöllun um Generic markaðssetningu á íslenskum eldisafurðum

